

Justitiedepartementet

Angående promemorian Polisens och Tullverkets användning av AI för biometrisk fjärridentifiering i efterhand (Ds 2025:32)

Ekobrottsmyndigheten lämnar härmed sitt yttrande över rubricerad promemoria.

Mot bakgrund av de intressen som Ekobrottsmyndigheten har att beakta lämnas följande synpunkter.

Sammanfattning

Ekobrottsmyndigheten är positiv till den föreslagna regleringen om tillstånd för användning av AI för biometrisk fjärridentifiering i efterhand, men anser att även Ekobrottsmyndigheten bör omfattas av regleringen och få ges ett sådant tillstånd.

Ekobrottsmyndigheten anser att det behöver göras en ändring i dataskyddsregleringen så att även Ekobrottsmyndigheten får möjlighet att behandla biometriska uppgifter i syfte att utreda brott.

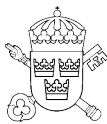
Ekobrottsmyndigheten tillstyrker de föreslagna ändringarna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål m.fl. lagar om internationellt straffrättsligt samarbete.

Möjligheten att använda AI för biometrisk fjärridentifiering i efterhand är en viktig utredningsmetod som kan utveckla och effektivisera utredningsarbetet samt eftersöka personer som har dömts för brott. Det skapar även möjligheter att inom ramen för det straffrättsliga samarbetet inom EU och internationellt för bevisinhämtning, lokalisera personer som är anhållna eller häktade i ärenden om utlämning eller överlämnande i syfte att verkställa frihetsberövandet.

5 Användning av AI för biometrisk fjärridentifiering i efterhand ska regleras i en ny lag

5.1 En ny lag med bestämmelser som kompletterar AI-förordningen ska införas

Ekobrottsmyndigheten är positiv och tillstyrker införandet av en ny reglering. Det är angeläget att de brottsutredande myndigheterna ges rättsliga verktyg för att effektivare kunna identifiera och eftersöka personer som är misstänkta eller dömda för brott. Förslaget avser en

utredningsmetod för redan befintligt material och den som ska använda tekniken i en brottsbekämpande verksamhet ska begära ett tillstånd.

Ekobrottsmyndigheten har ett behov av att myndighetens egna utredare ska kunna använda AI för biometrisk fjärridentifiering i efterhand för att granska bilder och filmer i en brottsutredning.

Som förslaget är utformat lämnas en viktig del av den brottsbekämpande verksamheten utanför förslaget. Ekobrottsmyndighetens egna utredare kan endast granska material manuellt och kan inte heller söka ett tillstånd. Ur ett brottsutredande perspektiv kan det inte vara syftet med den nya regleringen. Situationen blir anmärkningsvärd i fall när åklagaren som fattar beslut om tillstånd är anställd av Ekobrottsmyndigheten och förhindrad att använda myndighetens utredare för att verkställa åtgärden.

Ekobrottsmyndigheten bör således omfattas av förslaget och frågan bör omhändertas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker även förslaget att i lagtexten hänvisa till artikel 26.10 i AI-förordningen. Det är angeläget att undvika en dubbelreglering och tydligt reglera kravet på tillstånd, tillståndsprovningen samt otillåten användning i vissa fall.

5.3 Beslut om tillstånd ska fattas av allmän åklagare

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker förslaget. Det är angeläget att beslut om tillstånd fattas av åklagare eftersom identifieringen i efterhand är en utredningsmetod med bearbetning av tillgängligt material.

5.4 Beslutets innehåll

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker förslaget. Det är angeläget att beslut, omfattningen av beslut samt grunden för beslut dokumenteras tydligt.

5.5 Om en begäran om tillstånd nekas

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker förslaget. Det är angeläget med en tydlig reglering om vad som ska ske med material när användningen har påbörjats och tillstånd nekas. Hänvisningen till artikel 26.10 andra stycket i AI-förordningen ökar tydligheten och tillämpningen av lagstiftningen samt rättssäkerheten.

5.6 Det saknas behov av en underrättelseskyldighet

Ekobrottsmyndigheten delar slutsatsen i promemorian att det inte finns skäl att föreslå en underrättelseskyldighet eftersom det är en utredningsmetod, inget nytt material samlas in genom åtgärden och åtgärden inte är ett hemligt tvångsmedel.

6 Behovet av följdändringar

6.1 Det krävs ändringar i offentlighets- och sekretesslagen

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker förslaget. Det är angeläget att sekretess gäller för uppgifter som hänför sig till användningen AI-system för biometrisk fjärridentifiering då det är en utredningsmetod som används för att utreda och verkställa straffrättslig påföljd för brott.

6.2 Integritetsskyddsmyndigheten ska vara marknadskontrollmyndighet

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker förslaget. Det är angeläget att Integritetsskyddsmyndigheten, som är marknadskontrollmyndighet i fråga om användning av system för artificiell intelligens för biometrisk fjärridentifiering i realtid på allmänt tillgängliga platser för brottsbekämpande ändamål, även är det för biometrisk fjärridentifiering i efterhand.

6.3 AI-system för biometrisk fjärridentifiering i efterhand och hemlig dataavläsning ska få användas inom det internationella straffrättsliga samarbetet

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker förslagen. Det är angeläget att åtgärden kan användas i det internationella straffrättsliga samarbetet för bevisinhämtning, lokalisering av en anhållen eller häktad person i ärenden om utlämning eller överlämnande i syfte att verkställa frihetsberövandet. Förslagen är viktiga för att Sverige ska kunna uppfylla sina åtaganden i det straffrättsliga samarbetet inom EU och internationellt samt för att bekämpa den gränsöverskridande brottsligheten.

6.4 Det behöver inte göras någon ändring i befintlig dataskyddsreglering

Ekobrottsmyndigheten ska enligt 1 kap. 1 § 2 lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område tillämpa den lagen när personuppgifter behandlas i syfte att utreda brott och det inte är fråga om åklagarverksamhet. För att även Ekobrottsmyndigheten i sin brottsutredande verksamhet ska ha en rättslig grund för att behandla biometriska uppgifter bör det särskilt föreskrivas i 2 kap. 4 § samma lag att sådan behandling är tillåten. Frågan bör omhändertas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Rikard Jermsten. I den slutliga handläggningen har rättschefen Ulrika Lundström deltagit. I beredningen av ärendet har också verksjuristen David Granath deltagit. Verksjuristen Oscar Strömblad har varit föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Expedition till:

ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till:

ju.L4@regeringskansliet.se

ju.da@regeringskansliet.se